

DEKLARACIJA HRVATSKIH IZVOZNIKA 2024.

Poslovanje izvoznika svakodnevno je suočeno s nizom izazova i rizika, uključujući geopolitičke rizike i rastuće razmjere protekcionizma i trgovinskih ratova na globalnoj razini, **na koje izvoznici ne mogu djelovati, ali su kolateralne žrtve njihove pojave.** U Proširenom tekstu Deklaracije Hrvatskih izvoznika za 2024. godinu (dostupnom na web stranicama Udruge, www.hrvatski-izvoznici.hr), istaknut je niz faktora koji prijete **rizikom smanjenja svjetske trgovine i svjetskog BDP** kao rezultat izraženije prakse barijera međunarodne razmjene. U nastavku ističemo neke od najvažnijih elemenata koji su u Proširenoj deklaraciji naznačeni.

- **Multipolarni svijet i fragmentacije svjetskog tržišta**, bilo u vidu novih carina i embarga, kao i prakse skraćivanja dobavnih lanaca (near-shoring) i blokovskih podjela u vidu takozvane trgovine između istomišljenika (friend-shoring), **ne idu u prilog upravljanju prijetnjama vezanim uz klimatske promjene i provedbu zelene tranzicije.**
- Fragmentacije svjetskog tržišta rezultiraju ne samo **padom trgovine između zemalja koje pripadaju različitim blokovima**, nego imaju **indirektne učinke na pad trgovine između zemalja unutar pojedinačnih blokova.**
- Globalna dostupnost sirovina, poluproizvoda i finalnih proizvoda ne mogu se više tretirati kao konstanta uvijek dostupnog uvoza, nego kao rizik, uz isto tako povećan rizik nemogućnosti prodaje i izvoza na globalnom tržištu. **Protekcijom i deglobalizacijom sužavaju svjetsko tržište i pogoršavaju volumen i strukturu izvoza temeljenog na novim tehnologijama i inovacijama.**
- Carine, barijere i narušeni vanjskotrgovinski odnosi s drugim zemljama su tek slaba mjera za smanjenje trgovinskih deficita i porast konkurentnosti domaće proizvodnje. One **mijenjaju paradigmatičnu svjetske trgovine** i dovode do narušenih gospodarsko-političkih odnosa, kako između blokova, tako i unutar članica blokova, a **više cijene proizvoda zbog većih troškova pri uvozu na kraju plaćaju potrošači.**
- Činjenica je da se relativni globalni gospodarski značaj Europske unije i europskih poduzeća posljednjih desetljeća uveliko smanjio, a **Europu ekonomski i tehnološki prerastaju** s jedne strane SAD, a s druge strane azijske zemlje predvođene Kinom te sve više Indijom.
- Uz vjeru i nadu za svjetski mir, Europska unija mora ojačati vlastite oružane i obrambene snage te **strateški osnažiti vlastite europske proizvodne kapacitete u vojnoj i obrambenoj industriji**, kao i brojnim drugim segmentima već desetljećima zapostavljene europske industrije.
- Prekomjerna regulativa i **pregršć pravni normi i propisa** te razlike u njihovim tumačenjima i implementacijama od članice do članice, sputavaju razvoj ekonomije i tržišta Europske unije, sputavaju poduzetničku aktivnost i ugrožavaju ekonomski opstanak brojnih malih i srednjih poduzeća koja **ne mogu pratiti prekomjernu regulativu** te troškovno ne mogu podnijeti osnivanje zasebnih pravnih službi koja će pratiti njihove kontinuirane izmjene i dodatne izrade.
- **Strateško repositioniranje Europe kao intelektualnog i ekonomskog lidera** treba biti **cilj novog saziva europskih institucija**, uz definiranje nove industrijske strategije i prilagodbu ekonomskih, obrazovnih i drugih politika. Vlada i naši eurozastupnici bi trebali intenzivno raditi na **poboljšanju položaja hrvatskih izvoznih kompanija**, a mi kao Udruga smo na usluzi kao prirodni partner za takav pothvat.
- Odlučan stav **protiv protekcionizma, protiv fragmentacije svjetskog tržišta, protiv barijera slobodne trgovine** (bile one u obliku carina, embarga ili u formi blokovskih podjela svijeta), presudni je faktor koji će odlučivati o **budućnosti Europe** - hoće li ona opet biti svjetska izvozna trgovinska i ekonomska sila ili će propustiti svoje potencijale za rast i razvoj.
- **Nova industrijska strategija i pametna industrijska specijalizacija Hrvatske** trebaju biti jedna od ključnih **zadaca nove Vlade**, uz jačanje dosadašnjih i budućih napora u smanjenju poreznih, administrativnih, regulatornih i drugih troškova za poduzetnike i izvoznike. Isto tako, potreban je **iskorak u visokoškolskom i znanstvenom sustavu prema modelima poduzetnih sveučilišta u EU** uz koordinirano bavljenje internacionalizacijom toga sustava u funkciji razvoja talenata i ekonomije znanja.
- S druge strane, **izvoznici su isto tako zadaci poduprijeti profesionalni razvoj talenata** i njihovo zadržavanje u Hrvatskoj te **jačati vlastitu cjenovnu konkurentnost i kvalitetu izvoza** primjereno oznakama koje taj izvoz nosi „Made in EU“.

Napomena: Udruga Hrvatski izvoznici u ime članova donosi Deklaraciju Hrvatskih izvoznika, osim onih članova kojima država definira poslove i programe rada.